ИНСТИТУТ ПО ЖИВОТНОВЪДНИ НАУКИ
КОСТИНБРОД
Вх.№ 467 / 27-07-2015
200....г

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление **6.3 „Животновъдство“** по научна специалност **„Птицевъдство“**

Автор на дисертационния труд е **асистент Евгени Йорданов Петков** – докторант на самостоятелна подготовка към Института по животновъдни науки, Костинброд.

Темата на дисертационния труд е **„Сравнително проучване на три типа комбинации пилета с различна скорост на растеж“**

Становището е изготвено от **доц. д-р Веселина Петкова Средкова**, ИЖН, Костинброд, научна специалност „Птицевъдство“, определена за член на научното жури със Заповед № НП-08-136 от 8.07.2015 г. на Председателя на Селскостопанска академия

Актуалност на проблема

През последните 30 години се наблюдава сериозно преориентиране в изискванията и предпочитанията на потребителите към птиче месо с по-добра хранителна стойност и вкус, доближаващ се до този на „пилето на баба“, получено от птици с бавен темп на растеж.

В редица европейски страни потреблението на продукти от бавнорастящи птици достига от 1/3 до1/4 от общия пазар на птиче месо, въпреки в пъти по-високата му цена.

Тези промени в търсенето на пазара поставят нови перспективи пред възможността да се оползотворяват мъжките пилета от яйценосен тип, които са добре приспособени към условията на алтернативните типове системи за отглеждане на бавнорастящи пилета.

Чрез установяване на възможности за получаване на месо, конкуриращо популярното на пазара месо от бройлери, ще се търси възможност за запълване на свободната пазарна ниша. Тази практика ще бъде провокирана от положителното отношение на производителите да излязат на пазара с висококачествено месо, предпочитано от потребителите. Такъв тип продукти трябва да има оптимална цена, която да покрива и по-високите производствени разходи.

С производството на месни продукти от мъжките пилета-яйценосен тип, до голяма степен ще се отговори и на нормите за хуманно отношение към животните.

Това са мотивите да се избере този проблем за разработване в дисертационния труд.

Литературен обзор

За оформяне на литературния преглед и да се добие ясна представа за състоянието на проучвания проблем, докторантът е използвал 18 източника на кирилица и 206 на латиница, което показва добра

информираност по проблема. Литературният преглед е в пълен синхрон с поставените задачи.

Цел, задачи и методи на изследване

Целта на дисертационния труд е конкретна и правилно формулирана, и се отнася до извършване на комплексна оценка по продуктивни и кланични показатели, и физико-химичен и биохимичен състав на месото, получено от три типа мъжки стокови пилета (Cobb-500, синтетична популация „РБ“ и стокови пилета от яйценосния хибрид Lohmann-Brown Classic). С поставените 6 задачи напълно се гарантира успешното изпълнение на целта.

Материал и методи на изследване

За провеждане на проучването са използвани три генотипа мъжки птици, които са типични представители на продуктовото направлението, към което се отнасят, и по тази причина водещ критерий е живото тегло от 1400 g, а не възрастта на която то се достига.

Използваните методи и методики са класически и общоприети за проведените изследвания.

Въпросите в анкетата за проучване мнението за предлагания продукт „угоено мъжко пиле-яйценосен тип“ са съставени от докторанта, като подобна анкета е новост при преценка одобрението или неодобрението за даден продукт.

Онагледяване на резултатите от експериментите

Представената дисертация е с обем 160 страници и включва според изискванията 12 раздела. Получените резултати са онагледени с 25 фигури, 4 таблици, 12 приложения и 1 анкетна карта. Фигурите, представящи голяма част от експерименталните данни са ясни, конкретни и коректно отразяват информацията.

Обсъждане на резултатите

Проучването е пилотно и е проведено с оглед установяване на възможности за предлагане на месен продукт от угоени мъжки пилета-яйценосен тип. То може да допринесе за решаване проблема с тяхното оползотворяване и така да се отговори на нормите за хуманно отношение към тази категория птици.

Всички получени резултати са правилно интерпретирани, потвърдени със степен на достоверност и са съпоставяни с резултатите от подобни експерименти на цитираните автори.

Въпросите, включени в анкетата, и получените отговори относно предпочитанията на дегустаторите на месни продукти от угоени мъжки пилета-яйценосен тип, дават в голяма степен информация относно това, кое е желаното качество и каква цена биха платили за подобен продукт.

Научни публикации

Научните статии, свързани с дисертациятя са 3 броя, и са публикувани в списание „Животновъдни науки". В първата статия докторантът е съавтор, във втората е самостоятелен автор, а в третата е първи автор.

Авторефератът е изготвен съгласно изискванията и представя в синтезирана форма разработената дисертация със съответните раздели, включително и резюме на английски език.

Приноси и препоръки за практиката

На основата на получените резултати са направени 11 извода и 3 препоръки за практиката

Разработената дисертация съдържа приноси с висока научна и научноприложна стойност, а именно:

за първи път е проучена възможността за усвояване на мъжки пилета-яйценосен тип с оглед получаване на месни продукти от тях с висока хранителна стойност, приятен вкус и аромат;

направена е подробна сравнителна пренка на угоителните качества, кланичните показатели и качеството на месото на мъжки птици от яйценосно направление и птици, селекционирани за месо от бавно-и бързорастящ тип;

установена е оптималната възраст за клане на мъжките пилета от бавнорастящия генотип РБ и тези от яйценосния хибрид Lohmann-Brown Classic;

за първи път се прави проучване с дегустация на месо, получено от мъжки пилета-яйценосен тип относно вкусовите му качества и цената, на която би се купувало, ако се предложи на пазара.

Препоръките за практиката са формулирани на база направените изводи, а именно:

задоволяването на потребителския интерес към месо, получено от птици с удължен период на угояване може да се осъществи с угояването на мъжки птици от яйценосните хибриди и птици от бавнорастящи генотипи, които са подходящи за отглеждане в малки екологични ферми;

задоволителните растежни способности, ниското съдържание на мазнини и високото сдържание на протеин, добър вкус и аромат са добър атестат да се предложи на практиката угояване на мъжките пилета от яйценосно направление, с което ще се реализират принципите за хуманно отношение към тази категория птици.

Заключение

Разработеният дисертационен труд е със съществено научно и приложно значение. Върху него може да се надгражда и допълва с изследвания на други генотипи с удължен период на угояване.

Добрите резултати, получени за бавнорастящите птици и за мъжките пилета от яйценосно направление, дават основание те да се препоръчат за отглеждане в по-малки екологични птицевъдни ферми, като се имат предвид по-високите разходи по отглеждането им и респективно по-високата реализационна цена.

Разработеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагане на закона в Селскостопанска академия. Това ми дава основание да я оценя високо и да гласувам **положително**. Убедено предлагам на почитаемите членове на Научното жури също да гласуват положително за присъждането на образователната и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Птицевъдство“ на **асистент Евгени Йорданов Петков.**“.

27.07.2015 г. Изготвил становището: .....

София / доц. д-р Веселина Средкова/